

Lui
Christopher Robin Milne
sau, cum preferă el să-și spună,
BILLY MOON,
această carte
care îi datorează atât de mult
îi este oferită acum
cu sfială

CU UN PIC ÎNAINTE DE A ÎNCEPE

Cândva (dar între timp m-am răzgândit) îmi propusesem să scriu câte o mică notă deasupra fiecăruia dintre aceste poeme, în stilul dlui William Wordsworth, căruia îi plăcea să le spună cititorilor lui unde ședea și cu ce prieteni ieșea la plimbare și la ce se gândea când îi venea ideea să-și scrie poezia. O să găsiți aici câteva rânduri despre o lebedă, dacă ajungeți cu cititul atât de departe, iar eu ar fi trebuit să vă explic în notă cum Christopher Robin, care o hrănește pe lebăda asta în fiecare dimineață, i-a dat numele de „Pooh“, adică Puu. E un nume cât se poate de bun pentru o lebedă, fiindcă dacă o chemi și nu vine (chestie la care lebedele se pricep grozav), atunci te poți preface că n-ai spus decât un simplu „Pfu!“, ca să arăți ce puțin îți pasă de ea. Apoi, ar fi trebuit să vă spun că în fiecare după-amiază șase vaci coboară la lacul lui Pooh să se adape și firește că pe drum înapoi zic „Muu!“ Așa că mi-am zis, într-o bună zi, când mă plimbam cu amicul Christopher Robin: „Muu rimează cu Pooh! Cu siguranță că s-ar putea scoate de-aici un strop de poezie, nu-i așa?“ Și-atunci am prins să mă gândesc la lebedă, cu lacul ei cu tot; și de la bun început m-am gândit cât de norocoasă e că o cheamă Pooh; iar pe urmă nu m-am mai gândit la asta... și poemul ăsta a ieșit cu totul altfel decât îmi propusesem eu... și tot ce pot spune acum este că, dacă n-ar fi fost pentru Christopher Robin, n-ar fi trebuit să-l scriu; ceea ce, într-adevăr, e valabil și pentru toate celelalte. Așadar de-asta versurile de-aici se potrivesc așa de bine între ele: pentru că toate sunt prietenele lui Christopher Robin; și dacă aș fi lăsat pe dinafară vreunul

pentru că nu semăna tocmai bine cu cel de dinainte, atunci ar fi trebuit să las pe dinafară și pe cel de dinaintea lui, pentru că nu semăna cu cel care îi urmează, ceea ce le-ar fi dezamăgit pe toate.

Si-apoi mai e ceva. S-ar putea să vă întrebați câteodată cine o fi cel care spune versurile. O fi Autorul, acea persoană ciudată, dar lipsită de interes pentru noi, sau o fi Christopher Robin, sau vreun alt băiat, sau vreo fetiță, sau Bona, sau însuși Cine? Dacă aș fi urmat planul dlui Wordsworth, aș fi putut să vă explic asta de fiecare dată; dar, așa cum stau lucrurile, va trebui să hotărâți voi singuri. Când n-o să fiți siguri, atunci pesemne că e vorba de Cine. Nu știu dacă l-ați întâlnit vreodată pe Cine, dar e unul dintre copiii ăia interesanți, care luna par a fi patru, iar marțea opt și care sunt cu adevărat douăzeci și opt sâmbetele. Și nu știi niciodată dacă asta-i ziua în care va putea și el să-și rostească cumsecade r-urile. A avut mult de furcă cu versurile astea. De fapt, aproape că ați putea spune că această carte e în întregime opera lui Christopher Robin, a lui Cine și a dlui Shepard, care a făcut ilustrațiile. Toți și-au spus politicos, unul altuia, de mai multe ori, „Mulțumesc“, iar acum vă mulțumesc și vouă că-i primiți în casa voastră. „Vă mulțumim frumos că ne vreți. Am și venit.“

A. A. M.

LA COLȚUL STRĂZII UNDE STAU

La colțul străzii unde stau,
Trei drumuri întâlnire-și dau.
Picioarele au
Grabă să-i ducă pe toți la cu-cu-bau.
Cine vine, cip-cirip, de pe strada unde stau?
O pereche de pantofi: tanti Lili,
Și doi pui de botoșei: ai lui Billy...
Cu-cu-bau!

PALATUL BUCKINGHAM

Se schimbă garda la Palatul Buckingham –
Christopher Robin s-a dus acolo cu Alice.

Alice se mărită c-un soldat, tam-nisam.

„Un soldat n-are viață ușoară, știam“,

Spune Alice.

Se schimbă garda la Palatul Buckingham –
Christopher Robin s-a dus acolo cu Alice.

Am văzut doi soldați în gherete.

„Știi, răspunde-un sergent de șosete“,

Spune Alice.

Se schimbă garda la Palatul Buckingham –
Christopher Robin s-a dus acolo cu Alice.

L-am căutat pe Rege, dar a fost în van.

„Domnul să-i dea bucurii an de an“,

Spune Alice.

Se schimbă garda la Palatul Buckingham –
Christopher Robin s-a dus acolo cu Alice.
Petrec acolo-năuntru-n neștire.
„Să fiu rege – n-aș vrea nici pe-o sută de lire“,

Spune Alice.

Se schimbă garda la Palatul Buckingham –
Christopher Robin s-a dus acolo cu Alice.
Un om s-a uitat pe geam: nu-i regele, să știi.
„E-ocupat să semneze un teanc de hârtii“,

Spune Alice.

Se schimbă garda la Palatul Buckingham –
Christopher Robin s-a dus acolo cu Alice.
„O ști Regele și când am *io* guturai?“
„Sigur, dragă, dar hai, că-i ora de ceai“,

Spune Alice.

FERICIRE

John avea
Straşnice
Mari cizme
De ploaie.
John avea o
Straşnică
Mare
Pălărie de ploaie.
John avea o
Straşnică
Mare pelerină
De ploaie.
Şi asta-i,
(A zis John)
Asta-i
Situaţia.

CUVÂNTUL TRADUCĂTOAREI

Dedic această traducere unei fete pe care o cunosc de patru ani. Adică de când s-a născut.

Dragă Eva,

Sunt cărți care închid în ele sentimente minunate, greu de descris și ușor de pierdut într-o lume, pe zi ce trece, tot mai uscată. (Închipuie-ți o lume care la început semăna cu o păstaie de mazăre plină de semințe rotunde, ca niște bile verzi, cu sevă, iar apoi semințele se chircesc și păstaia e tot mai goală. Sau închipuie-ți lumea ca o nucă sub a cărei coajă miezul e negru, zbârcit și amar.)

O carte în care se păstrează semințe cu omenescul cel mai frumos, mai rotund și mai moale este *Când eram foarte tineri* de A. A. Milne, un scriitor englez care a trăit demult, cândva, acum vreo sută de ani.

Un tată și fiul lui se joacă. Unul dintre ei e serios, celălalt e copilăros. Cine crezi tu că e mai serios aici? Ai ghicit, bravo: copilul. Tu știi foarte bine, Eva, că un copil e serios și când râde. Copilul ia viața în serios, cu toate ale ei. În schimb, tatăl lui Christopher Robin are mereu pe chip (sau poate în buzunar, pentru un caz de urgență) un mic zâmbet ironic la adresa vieții, și-a lui însuși, și-a fiului său, chiar dacă, îți dai seama, e un zâmbet plin de dragoste.

O să te întâlnești aici cu o mulțime de prieteni, începând cu Christopher Robin, cel căruia i-au fost dedicate poemele, apoi alți băieți, cu alte nume, dar care nu știu cum se face că îi seamănă leit lui Christopher

Robin. O să te mai împrietenești, cred, cu un șoarece, cu un melcușor timid, cu iepuri și iepurași, cu un cățeluș jucăuș, cu elefanți, cu „un hipopotămel și-un rinoceruț c-un corn impozant“, cu un spiriduș gădilicios care nici nu știm dacă există (tu ce crezi?) și cu Monica (pe care n-o doare nimica!) și cu fetița care a dispărut timp de o săptămână, apoi cu un soi de vrăjitor nu tocmai priceput, numit alchimist, și cu caraghiosul de Bobu Bostan, și cu Regina (cum care regină? a Angliei, cea pe care o știi din poveștile tatălui tău), și cu Regele, care pare cel mai obișnuit bărbat, cu bunul Jonathan Jo, cel cu gura în „O“. Și, dragă Eva, te anunț că o să te întâlnești și cu tine în cartea asta, doar că trebuie să te uiți bine-bine ca să te zărești. Sper să-ți placă și ursulețul Teddy, chiar dacă e un pic mai dolofan. Teddy e numele lui de alint, îl cheamă de fapt Edward, Teddy vine de la Edward așa cum, de exemplu, Tedi vine de la Teodor. El este, cum să-ți explic, un soi de strămoș al lui Winnie Pooh (adică *uinipuu*), unul dintre cei mai simpatici urși care au existat vreodată în cărți și în realitate. Spun că el a existat și în realitate, pentru că l-am văzut într-o poză: da, e chiar el, grăsuțul și drăguțul Teddy-Edward-Winnie-Pooh.

În lumea din cartea asta totul se poate, așa cum se poate totdeauna în lumea copiilor: de exemplu, într-o zi, poți s-o pornești, cu al treilea scaun din camera ta, transformat în corabie, într-o călătorie mare pe mare sau o mare călătorie pe marea cea mare. Și-apoi să vină cineva – cine altul decât un marinar (sau poate o marinăriță cu tricoul în dungi alb-albastre) – și să te întrebe: „Pe-aici e drumul în jurul lumii?“ Iar tu să nu te miri că drumul în jurul lumii trece fix, dar fix prin camera ta mică, în care a încăput și marea cea mare. Nimic nu e absurd, adică fără rost, în lumea copiilor din carte, absurdul e un monstru care te mușcă numai atunci când te faci mare, așa că te rog să nu mă întrebi ce înseamnă, mai exact, absurdul. Pesemne o să-l cunoști și tu cândva, dar eu te rog să-i spui mai degrabă „La revedere!“, când îl vezi, decât „Bună ziua!“

Cartea e ca un cântec, plină de repetiții și refrene pe care o să le ții minte ușor, n-o să mai scapi de ele, o să vină cu tine la grădiniță și în parc și înapoi acasă. Refrenele o să te urmeze ca un câine sau chiar ca o pisică, firește, una de la munte (care e mult mai sportivă decât verișoara ei de la șes). Cine știe, poate că autorul a compus cartea întocmai ca pe un cântec. Știu prea bine că nici tu, nici prietenii tăi nu vă plictisiți, puteți repeta un lucru până marți sau până *poimărti* și că vă place la fel de mult. Mai are ceva foarte frumos cartea asta: desenele domnului Shepard, un prieten al domnului Milne, autorul. Să te uiți bine la ele, da?

Ai în fața ta, Eva, o carte tradusă din engleză în română. Știu, știu, iar o să mă întrebi ce înseamnă asta. A traduce înseamnă ca din *hammer*, *hammer* să faci *cioca-boca* și din *chatter*, *chatter* să faci *tranca-fleanca* și tot așa, pentru fiecare cuvânt în parte și mai ales pentru toate împreună, trebuie să găsești ceva grozav de potrivit. Uneori un cuvânt scurt, ca *spring*, se transformă într-unul lung, ca *primăvară*, iar asta produce multe încurcături, fiindcă e ca și cum ai vrea să îmbraci un ditamai om gras într-un paltonaș de copil. Îți mai spun un singur lucru, apoi te las, ba chiar te îndemn să te duci la culcare. Uneori le-am schimbat numele prietenilor lui Christopher, ca să se potrivească mai bine cu tine și prietenii tăi. Dacă vrei să știi cum se face asta, citește poezia în care băiețelul caută numele cel mai potrivit pentru șoricelul lui și o să-ți dai seama. De altminteri știi și tu foarte bine, că doar ai dat nume tuturor jucăriilor tale.

Când traduc o carte ca asta, am impresia că o fetiță ca tine sau un băiat ca Cine (n-ai uitat de el, nu?) se uită la ce scriu. Și încerc să fac în așa fel, încât să-i placă. Chiar așa, ție ți-a plăcut cartea asta? Dacă da, să știi totuși că nu-s eu de vină sau doar foarte puțin. De vină sunt Christopher Robin și tatăl lui. Și toți ceilalți. Cu drag,

Ioana